

УДК 636.5:658.8(477.73)

ПРОГНОЗ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ ОСНОВНОЇ ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА В ПІВДЕННОМУ РЕГІОНІ

Ю.В.Дикіна, аспірант

Миколаївський державний аграрний університет

У статті досліджено можливі варіанти прогнозного рівня власного забезпечення потреб населення Південного регіону продукцією птахівництва. Установлено терміни реалізації програм для досягнення рівня самозабезпечення яйцем та м'ясом в досліджуваному регіоні.

В статье исследованы возможные варианты прогнозного уровня обеспечения потребностей населения Южного региона продукцией птицеводства собственными ресурсами. Установлены сроки реализации программ для достижения уровня самообеспечения яйцом и мясом в исследуемом регионе.

Важливим завданням економіки на сучасному етапі є призупинення спаду агропромислового виробництва, стабільне та безперебійне забезпечення населення продуктами харчування згідно з рекомендованими нормами та ін. [1]. Виконати ці завдання можна лише за умов формування цивілізованого ринку продовольства, невід'ємною складовою якого є ринок продукції птахівництва.

Оскільки від насиченості внутрішнього ринку продовольчими товарами залежить продовольча безпека країни, то на сучасному етапі розвитку суспільства особливої актуальності набувають дослідження тенденцій та особливостей розвитку ринку, аналіз збалансованості між платоспроможним попитом населення та товарною пропозицією, конкуренції та кон'юнктури.

У розробку теоретичних і практичних аспектів проблеми формування та розвитку ринків продовольства значний внесок зробили Саблук П.Т., Топіха І.Н., Сахацький М.І., Шпичак О.М., Царенко О.М та інші.

Разом із тим, в роботах вітчизняних вчених практично відсутні теоретичні та практичні розробки щодо перспектив розвитку ринків м'ясної та ячної продукції в Південному регіоні України та економічного механізму його врівноваження. Вищевикладеним визначається актуальність теми наукового дослідження, яке спрямо-

ване на вирішення вказаних питань.

На сьогодні головним інвестором ринку продукції птахівництва залишається споживач, тому, при визначенні перспектив розвитку даного ринку, ми враховували динаміку чисельності населення регіону.

При прогнозуванні розвитку ринку продукції птахівництва в Південному регіоні розрахуємо два варіанти його розвитку.

За першим варіантом поголів'я птиці і її продуктивність на перспективу визначалися за тенденціями їх розвитку 1997-2004 рр. методом екстраполяції. За умов другого варіанту ми визначали показники поголів'я птиці та її продуктивності відповідно до Програми розвитку галузі птахівництва України на 2005-2008 роки [2], яка передбачає поступове нарощування поголів'я птиці та підвищення середньої забійної ваги голови птиці при збереженні показників несучості курей-несучок на рівні 2004 року.

Загальну потребу в продуктах галузі птахівництва ми визначали як добуток перспективної чисельності населення і науково-обґрунтованої річної норми споживання яєць та м'яса птиці в Україні (відповідно до постанови КМ України від 14.04.00 №656 250 шт. яєць та 12,6 кг м'яса птиці на одну особу на рік).

Таким чином, за першим варіантом розвитку галузі птахівництва, який передбачає у перспективі збереження тенденцій динамічного ряду показників минулих років, обсяги виробництва основної продукції будуть зростати. По АР Крим виробництво яєць збільшуватиметься як за рахунок збільшення поголів'я курей-несучок, так і внаслідок зростання показників їх продуктивності, а м'яса — лише через збільшення поголів'я птиці. По Миколаївській області валове виробництво також зростатиме за рахунок показників продуктивності та загальної чисельності поголів'я птиці, проте поголів'я курей-несучок в господарствах населення зменшуватиметься. В Одеській області за першим варіантом прогнозу виробництво яєць зменшиться внаслідок зменшення поголів'я курей-несучок в господарствах населення, при цьому виробництво м'яса птиці зросте завдяки збільшенню поголів'я та підвищенню показників продуктивності. Найгірші показники виробництва спостерігатимуться в Херсонській області, оскільки за прогнозними даними першого варіанту усі показники розвитку галузі матимуть тенденцію до зменшення.

Отже, кон'юнктура ринку продукції птахівництва за першим варіантом прогнозу буде такою: по АР Крим пропозиція переважатиме попит як по яйцях, так і по м'ясу птиці у всіх категоріях господарств; в Миколаївській та Одеській областях пропозиція переважатиме попит лише по яйцях в сільські місцевості; в Херсонській області спостерігатиметься незадоволений попит як по м'ясу, так і яйцях.

В цілому, по Південному регіону рівень забезпечення потреб населення в продукції птахівництва становитиме 99,0% по яйцях та 93,7% по м'ясу птиці в 2006р., 98,9 та 108,3% відповідно в 2007р. і 98,8 та 123,7% відповідно в 2008р.

За другим варіантом прогнозу зміна обсягів виробництва яєць обумовлена виключно зміною кількості поголів'я курей-несучок, оскільки показники продуктивності на плановий період визначені на рівні 2004р. При цьому, поступове збільшення обсягів виробництва основної продукції птахівництва планується за рахунок нарощування поголів'я птиці в сільськогосподарських підприємствах і зменшення його в особистих підсобних господарствах. Слід відмітити, що в Одеській області на певному етапі обсяги виробництва яєць будуть зменшуватись, оскільки несучість курей-несучок в сільськогосподарських підприємствах значно нижча, ніж в особистих.

Щодо виробництва м'яса зазначимо, що заплановано збільшення обсягів виробництва продукції у всіх категоріях господарств. При цьому, за Програмою розвитку галузі птахівництва України на 2005-2008 роки [2] в особистих підсобних господарствах поголів'я птиці буде зменшуватись, а структура поголів'я зміниться в бік зростання частки качок, гусей та індиків, що забезпечить значне підвищення показників забійної ваги птиці та виходу пуху і пера з однієї голови.

Отже, за другим варіантом розвитку галузі рівень забезпечення потреб населення в продукції птахівництва становитиме в 2006р. 92,4% по яйцях та 114,7% по м'ясу, в 2007р. — 104,4 та 147,3% відповідно, в 2008р. — 105,9 та 154,7% відповідно.

Таким чином, за прогнозними даними, попит населення Пів-

денного регіону України на основну продукцію птахівництва в 2008р. практично повністю буде задоволено.

По областях, де спостерігається дефіцит продукції строки реалізації програми виробництва яєць та м'яса птиці різні (табл.1). Так, за першим варіантом в Миколаївській, Одеській та Херсонській областях межа самозабезпечення яйцями буде досягнута через 0,1, 0,3 та 1,8 роки відповідно; по м'ясу — через 2,2, 2,0 та 5,3 роки відповідно. Другий варіант прогнозу передбачає досягнення меж самозабезпечення яйцем в Миколаївській та Херсонській областях через 0,3 роки; самозабезпечення м'ясом в Одеській та Херсонській областях можливе через 0,8 та 1,4 роки відповідно. Таким чином, для того, щоб забезпечити населення Південного регіону продукцією птахівництва і досягти на перспективу виробництва 1647,8 млн. штук яєць та 83,0 тис. т м'яса, потрібно мінімум 0,1 та максимум 5,3 роки за умови реалізації програми при збереженні запланованих темпів розвитку галузі птахівництва.

Підсумовуючи вищесказане, відмітимо, що реалізація другого варіанту прогнозу дозволить найбільш швидко досягти необхідного рівня забезпечення населення продукцією птахівництва, проте очевидно, що можливості і потенціал областей в плані розширення виробництва неоднакові. Різними є темпи розширеного відтворення галузі птахівництва, що зумовлено різними обсягами фінансування прогнозованих темпів нарощування виробництва продукції. Тому прискорення дії програми (у другому варіанті прогнозу порівняно з першим) щодо самозабезпечення населення продукцією птахівництва у перспективі вимагає достатнього обсягу капітальних вкладень та дешевих кредитних ресурсів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Агропромисловий комплекс України: стан, тенденції та перспективи розвитку. Інформаційно-аналітичний збірник (Випуск 6) / За ред. П.Т. Саблука та ін. – К.: ІАЕ УААН, 2003. – 764 с.

2. Програма розвитку галузі птахівництва України на 2005-2008 роки// Сучасне птахівництво. – 2005. – №6. – С. 2-6.